

2020.10.01

Rådet for Grøn Omstillings høringssvar på "Forslag til Lov om Den Danske Klimaskovfond"

Rådet for Grøn Omstilling takker for muligheden for at indsende høringssvar i denne sag. Vi stiller os i udgangspunktet positive over for visionen med den nye klima-skovfond, og vi håber at fonden vil kunne bidrage med mange gode projekter til skovrejsning og udtagning af lavbundslande i Danmark.

Det sagt ønsker vi alligevel at udtrykke en bekymring for, at lovforslaget i sin nuværende form bliver sårbar for anklager om klimabedrag frem for klimabidrag. Målsætningen om 70% reduktion i Danmarks drivhusgasudledninger i 2030 er vigtig. Men den skal ikke nås ved at eksportere vores udledninger til udlandet.

Fondens formål (Kapitel 1 §1)

Rådet for Grøn Omstilling vurderer at formuleringen af formålet har nogle uhensigtsmæssigheder. Fx er

Formuleringen "etablering af skovbryn" er meget snæver og bør åbnes op til en større bredde af skovrejsningsmuligheder.

Under stk. 2 1) er anvendelsen af "omkostningseffektiv" ligeledes uhensigtsmæssig, da det lægger for stor vægt på at lave de billigste løsninger. I stedet bør det fx formuleres som "samfundsøkonomisk optimal", så det er muligt at tage højde for andet end blot den direkte udgift.

Når det kommer til bæredygtighed, er det hverken fornuftigt eller omkostningseffektivt kun at kigge på én miljømæssig parameter, f.eks. klimagevinster, ad gangen, når man skal udarbejde miljøtiltag. For alle miljøtiltag bør der være en helhedsorienteret tilgang og et stærkt fokus på at koble flere miljøhensyn. Det bør skrives ind i formålet at klimaskovfonden i alle sine projekter bør prioritere synergieffekter med fx biodiversitet, vandmiljø etc.

I forhold til skovrejsning, kan et ensidigt fokus på drivhusgasoptag få hurtigvoksende energiplantager til at fremstå attraktive. Men sådanne er under ingen omstændigheder attraktive ud fra et helhedsorienteret perspektiv og heller ikke robuste over for klimaforandringer. Der bør i stedet stilles krav til at skovrejsningsprojekter sker i form af robuste, naturnære skove. Der er i Danmark både brug for mere urørt skov og produktionsskov. Derfor kan ny skovrejsning passende bestå af produktionsskov, mens ældre produktionsskove samtidig kan lægges urørt. I skovforvaltningen af de nye produktionsskove bør man ved brug af fx hurtigvoksende ammetræer så vidt muligt vælge sorter der kan anvendes til formål med høj værdi i den fremtidige bioøkonomi, fx som input til byggematerialer, frem for at indgå i energiproduktionen som træbiomasse.

Fondens klimabogføring (Kapitel 6) samt Almindelige Bemærkninger afsnit 2.4

Klimakompensation

Det fremgår af Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser (2.4.2) at

”Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at fonden bør kunne tilbyde virksomheder et produkt, som lever op til de standarder for frivillig klimakompensation, som danske virksomheder frivilligt vælger at følge, f.eks. i regi af Carbon Disclosure Project (CDP) eller lignende ordninger”

Det er Rådet for Grøn Omstillings vurdering, at den danske klima-skovfond under ingen omstændigheder vil kunne omtale drivhusgasreduktionerne, der skabes på baggrund af klima-skovfondens arbejde, som en klimakompensation. Dette skyldes at drivhusgasreduktionen vil blive medregnet i det nationale klimaregnskab under LULUCF-sektoren. Ved at omtale de bidrag som private borgere og virksomheder yder fonden som ”klimakompensation” vil det være vildledende markedsføring. Man bør altid omtale privat investering i fonden som et klimabidrag – også i markedsføringen. Det fremgår desuden at

”Der er ikke statslig regulering af eller krav til virksomheders frivillige regnskaber, og til at disse opgøres uafhængigt af de nationale drivhusgasopgørelser og -rapporteringer til EU og FN. Der er derfor mulighed for, at virksomheder indregner bidrag til klimaeffekter gennem fonden i deres frivillige klimaregnskaber og markedsfører dette.”

Rådet for Grøn Omstilling vil gerne understrege, at selv om der ikke er noget problem i at virksomheder medregner bidrag til klima-skovfonden i deres frivillige regnskaber, kan der aldrig være tale om at virksomhederne har ydet klimakompensation for deres aktiviteter. Herudover bør fonden understrege at klimabidrag aldrig bør bruges til at understøtte et klimaskadeligt forbrug. Hvis Parisaftalens målsætninger skal opnås, kræver det både øget CO₂-optag ved skovrejsning og en væsentlig reduktion i drivhusgasudledninger hos forbrugere, virksomheder og stat.

Endnu et argument for at undgå falsk markedsføring af klima-skovfonden som klimakompensation er den potentielle underminering af de veletablerede og respekterede faktiske klima-kompensationsordninger der findes, fx Verified Carbon Standard (VCS). Hvis Danmark laver sin egen, mangelfulde ”klimakompensationsordning”, er der risiko for at andre lande vil efterligne. Den danske klima-skovfond har som mål at bidrage til at nå det danske 70%-mål, men dette skal ske i form af CO₂-optag og kulstoflagring i skov og f.eks. byggematerialer, som erstatter fossilt baserede materialer.

Det skal derimod ikke i form af kompensation legitimere fortsatte drivhusgasudledninger i andre sektorer.

Additionalitet

Det fremgår af Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser (2.4.2) at

”Ligeledes bør bestyrelsen i forretningsordenen fastsætte krav med henblik på at sikre additionaliteten af dens projekter. Med additionalitet menes, at et projekt ikke havde fundet sted uden Klima-skovfondens medvirken, og at de krav som kommer til at følge af de standarder (metodologi for klimabogføring), som bør udvikles af fonden, opfyldes.”

Rådet for Grøn Omstilling foreslår, at man undlader at bruge ordet additionalitet, da det læses som klimamæssigt additionelt. Men det kan det aldrig blive, medmindre Danmark overopfylder 70%-målet. I stedet kan man blot skrive, at fonden ikke må støtte projekter, som skønnes også at blive gennemført uden støtte.

Lækage

Fonden bør overveje risici for lækage i de potentielle projekter. Ved at lave skovrejsning på landbrugsjord risikerer man at flytte landbrugsproduktionen til andre områder, til skade for klima, biodiversitet og lokalbefolkning. Det ser man fx ved rydningen af regnskov til fødevareproduktion i Sydamerika. Derfor bør konvertering af landbrugsjord til skov følges af initiativer, der muliggør opretholdelse af samme fødevareproduktion på et mindre areal. Det gælder i særlig grad omlægning til en højere andel plantebaseret fødevareproduktion.

Resumé

Rådet for Grøn Omstilling ønsker

- Under formål bør "etablering af skovbryn" åbnes op til en større bredde af skovrejsningsmuligheder
- Under stk. 2 1) bør "omkostningseffektiv" ændres til fx "samfundsøkonomisk optimal", og det bør skrives ind i formålet at alle projekter bør prioritere synergi med fx biodiversitet og vandmiljø
- Drivhusgasreduktioner skabt ved klimaskovfondens arbejde kan omtales som klimabidrag, men ikke som klimakompensation
- Ordet additionalitet kan misforstås. I stedet bør man skrive, at fonden ikke må støtte projekter, som skønnes også at blive gennemført uden støtte
- For at undgå lækage bør konvertering af landbrugsjord til skov følges af initiativer, der muliggør opretholdelse af samme fødevareproduktion på et mindre areal – især ved omlægning til en højere andel plantebaseret fødevareproduktion.

Rådet for Grøn Omstilling står gerne til rådighed ved spørgsmål til høringssvaret og den videre udvikling af fonden.

Med venlig hilsen

Annika Lund Gade
Projektmedarbejder
annika@rgo.dk
+45 4243 1607

Christian Ege Jørgensen
Seniorkonsulent
christian@rgo.dk
+45 2858 0698